

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > **Romaner** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner>)

> **Bøger** (<https://www.historie-online.dk/boger>) > **Anmeldelser** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> **Anna og Ruth**

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/nina>)

Anna og Ruth

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 514

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/romaner/anna-og-ruth)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/romaner/anna-og-ruth\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth)

in

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth&title=)

[mini=true&url=https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth&title=)

[5-5/romaner/anna-og-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth&title=)

[ruth&title=\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/anna-og-ruth&title=)

Linda Lassen

Anna og Ruth

Hovedland. 438 sider. 299,95 kr.

To modpoler følges ad i bogen, som er en dokumentarisk roman. Anna Lund Lorenzen er straffet medlem af den nazistiske Lorenzen-gruppe. Den anden kvinde i bogen er fængselspræst Ruth Vermehren. Bogen er et stærkt indblik i to kvinders liv. Samspillet mellem dem hjalp begge til en bedre tilværelse

Af Michael Koch

Allerede da Ruth var en stor pige, ønskede hun at blive præst. Det var dog ikke muligt. Hun var en kvinde. Kvinder kunne læse teologi, men blive ordineret var en helt anden sag. Nye vinde og pression gjorde dog senere, at kvinder også kunne betrede og virke bag alterskranken foran alteret.

Den anden hovedperson i bogen havde et helt helt andet liv og levnedsløb. De to kvinder skulle dog ende med at blive venner, og Anna kunne takke Ruth for, at hun fik hold på sit liv og ret faktisk gik hen og blev en meget vigtig brik i de første mange adoptioner i Danmark. Inden da skulle hun gå meget igennem og lægge øre til nedladende skældsord og ringeagt.

Anna Lund Lorenzen var nemlig med i en af de værste HIPO-grupper i landet. Gennem bogen kan man få det indtryk, at hun ikke vidste så meget om, hvad nazi stod for, og at hun ikke kendte hele omfanget af tyskernes krig. Men det er nok temmelig svært at tro, for hun boede på Politigården med sin kæreste Jørgen Lorenzen. Han var leder og lagde navn til gruppen. Deres formål var at finde, fange og forhøre modstandsfolk. Forhøre er et blødt og blidt ord, men i realiteten gik jobbet ud på at torturere, pine og plage så meget, at fangerne holdt sig i live længe nok til at slippe alle informationer om kammerater, planer og steder.

Det hed sig, at Anna tog notater og styrede arkiv og den slags. Selvom hun var næsegrus forelsket i Jørgen, og han var den første mand, der var blid mod hende, så er det svært at tro på naiviteten.

Billeder af frihedskæmpere, der har været i hænderne på gruppen, viser et hårrejsende frygteligt billede af gerningerne. Skulle Anna så sidde på en stol og tage notater, eller deltog hun? Meget svært for os at vide, hvordan og hvor meget hun selv tog del, men hun blev dødsdømt på linje med mange fra gruppen. Hun fik dog ændret sin dødsdom til livsvarigt fængsel, for Kongen ville ikke, at kvinder blev skudt.

Den dokumentariske roman har utallige steder, der burde afskrives i anmeldelsen. Det er en forrygende god bog, der er særdeles velskrevet og godt opbygget. Hele tiden ønsker man som læser, at det var ren fakta, men forfatteren beskriver ret præcist, hvad og hvor der er fakta og hvor, der er fiktion.

Da Anna og hendes gruppefæller kørte til Asserbo og forskansede sig i et sort træhus, var slutningen for gruppen skrevet. Den 5. maj 1945 indtog de sommerhuset. Dagen efter var den hastigt byggede kampvogn V3 blevet panseret med skibsstål på en Ford A og kørt til sommerhuset af en modstandsgruppe. Foran sommerhuset blev Lorenzen-gruppen råbt an, men der blev blot svaret med skud. Bren-gun maskingeværet på toppen af "kampvognen" åbnede ild, og det var katastrofalt inde i huset. Flere døde på stedet, en skød sig inde i et skab, mens resten overgav sig straks. Anna havde fået skudt højre arm af, hun var ramt alvorligt i venstre og havde skud i låret.

Efter en lang tid på sygehus og en ny tid, som en der skulle have hjælp til alt, blev hun dømt og indsat i fængsel. Indsatte og specielt personale var ekstremt nedladende og direkte ondskabsfulde overfor hende. "Nazi-tøsen" skulle endda have hjælp efter toiletbesøg, og det kunne gå hårdt for sig. Det gik hende meget på, at hendes mand Jørgen Lorenzen var blevet henrettet. De blev gift i fængslet og kunne lejlighedsvis ses kort tid ad gangen. Afskeden var svær for begge. Anna beskriver sine mange og lange dage i fængsel som en suppe uden smag og lugt og uden noget at tygge i. Hun forsøgte selv at få omstødt sin benådning fra dødsdommen, men uden held. Hun manglede livslyst - og det er ret tydeligt, at det er takket være Ruth, at Anna ikke tog livet af sig.

Hun havde kun stikkeren Grethe Bartram at tale med, og så til hendes store overraskelse fængselspræsten Ruth, som ikke talte grimt til hende, men så mennesket bag forbrydelsen. Ruth holdt hendes mod oppe, og hun var utrolig stolt, da "hendes" præst blev ordineret til præst. De første fem år i fængsel var der en usynlig tyk mur mellem landsvigerne og de andre straffede kvinder. Højest status havde en prostitueret, der havde myrdet en kunde. Et meget specielt miljø.

I bogen er der ikke deciderede ping-pong samtaler mellem Ruth og Anna, men spredte samtaler med alt fra skabelsen til døden. Det fungerer rigtig godt i denne fortælling. Anna kommer videre i afsoningen og får med Ruths hjælp skiftet moppe og spand ud med et job på biblioteket. Det hjalp på hendes depression at komme en hel del væk fra de andre fanger. I stedet talte hun mere med Ruth. Alle de emner, de taler om i bogen, er valgt med klar tanke for tiden midt i halvtredserne. Det hjælper også med en god liste over bi-personerne i bogen. Uden denne gode liste ville meget være tomgangssnak, men nu inddrages de i bogen som aktive brikker.

På et passende sted i bogen speedes fortællingen lidt op, så årene går hurtigere. Det fungerer godt, for med sine 438 sider er bogen allerede lang. Eksempelvis er Annas livslange mareridt beskrevet ret præcist, uden det er for meget. I 1956 blev Anna benådet, men ikke Grethe Bartram, der blev hendes veninde i fængslet. Derfor bad Anna om at få sin benådning annulleret, og derfor blev begge først løsladt et år senere. Grethe flyttede til Sverige, og Anna til Tyskland. Det var betingelsen for benådningen, at de forlod Danmark.

Ruth savnede de to kvinder, hun var tæt på i en hel del år, men nye kvinder kom til. En der havde myrdet sit barn, og en anden, der også havde gjort noget frygteligt - men hun glemte ikke Anna, og de to skrev ofte brev til hinanden.

I Tyskland fik Anna krigsenkepension og fik ad åre gjort en meget stor humanistisk indsats. Hun begyndte at deltage i arbejdet med at finde børn til danske adoptioner, og sideløbende hjalp de børn ud fra krigsplagede områder. Anna blev anerkendt for sin store indsats i Terres des Hommes. Under Vietham-krigen sørgede hun for, at flere hundrede børn blev fløjet til Tyskland. De havde stort og akut behov for behandling af forbrændinger og landmineskader. Børnene kunne se, at hun manglede en arm, og selv var handicappet. Derfor fik hun hurtigere anerkendelse fra børnene.

Det blev til mange rejser til Vietnam, og mange formidlinger af børn til adoption. Hendes fortid slog ind i mellem hendes arbejde tilbage på brættet. Hun var opsat på at gøre noget godt, og mon ikke den store respekt for Ruth har hjulpet det på vej. Ruth fik ridderkorset for sine mange år som fængselspræst og døde i 1983. Annas levede længere og døde i 2007.

En dokumentarisk bog der var alle 438 sider værd at læse.

[Historie-online.dk, den 24. april 2024]